

แหล่งก๊าซธรรมชาติของพม่า

พม่าเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก โดยเฉพาะก๊าซธรรมชาติ และหลังจากที่พม่าเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปร่วมลงทุนกับรัฐบาลเพื่อทำการสำรวจและขุดเจาะก๊าซธรรมชาติในพม่า ทำให้มีเงินลงทุนทางตรงจากต่างชาติไหลเข้าไปในพม่า เพื่อลงทุนในอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติและน้ำมันของพม่ามากถึง 90% ของเงินลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด โดยในแต่ละปีจะมีการค้นพบแหล่งก๊าซธรรมชาติใหม่ ๆ ในพม่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ก๊าซธรรมชาติเป็นที่มาของรายได้เงินตราต่างประเทศที่สำคัญที่สุดของพม่า โดยในปี 2548 พม่าส่งออกก๊าซธรรมชาติรวม 9.5 พันล้านลูกบาศก์เมตร (ประมาณ 96% ของปริมาณก๊าซธรรมชาติที่พม่าผลิตได้ทั้งหมด) คิดเป็นมูลค่ากว่า 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (สัดส่วนราว 33% ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด)

แหล่งก๊าซธรรมชาติสำคัญของพม่า

ปัจจุบันพม่าสามารถผลิตก๊าซธรรมชาติได้เฉลี่ยราว 9.9 พันล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ทั้งนี้ สำนักงานสถิติ สังกัดกระทรวงการวางแผนและพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติของพม่า (Ministry of National Planning and Economic Development) คาดว่า พม่ามีปริมาณก๊าซธรรมชาติสำรองราว 2,460 พันล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ทางตะวันตกและทางตอนใต้ของประเทศ โดยแบ่งเป็นแหล่งก๊าซธรรมชาตินอกชายฝั่ง (Offshore) และบนฝั่ง (Onshore) ดังนี้

➤ **แหล่งก๊าซธรรมชาตินอกชายฝั่ง** เป็นแหล่งก๊าซธรรมชาติที่สำคัญของพม่า เนื่องจากมีปริมาณก๊าซธรรมชาติสำรองจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ 3 แห่ง คือ 1) *บริเวณชายฝั่งทะเลของรัฐยะไข่* (Rakhine or Arakan State) อยู่ทางตะวันตกของประเทศ 2) *อ่าวมะตะมะ* (Gulf of Mataban) อยู่ทางตอนใต้ของประเทศ และ 3) *เขตตะนาวศรี* (Tenasserim Division) อยู่ทางตอนใต้ของประเทศ ติดกับทะเลอันดามัน และใกล้กับชายแดนของไทย ซึ่งพื้นที่ทั้ง 3 แห่งนี้ถูกล้อมรอบด้วยทะเลน้ำลึก ที่มีระดับความลึกมากถึง 1,000-5,000 เมตร อีกทั้งยังมีตะกอนทับถมกันหนาแน่นเป็นเวลานาน ทำให้มีปริมาณก๊าซธรรมชาติสะสมอยู่เป็นจำนวนมาก ในช่วงที่ผ่านมา ได้มีการสำรวจและขุดเจาะแหล่งก๊าซธรรมชาติหลายแห่งในบริเวณดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2548 มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในแหล่งก๊าซธรรมชาติบริเวณนอกชายฝั่งเพิ่มอีก 13 Block¹ โดย 8 Block อยู่ในบริเวณอ่าวมะตะมะ และอีก 5 Block อยู่ในบริเวณชายฝั่งทะเลของรัฐยะไข่ ทั้งนี้ ปัจจุบันพม่ามีแหล่งก๊าซธรรมชาตินอกชายฝั่งรวมทั้งหมดราว 600 Block

¹ Block เป็นหน่วยเรียกพื้นที่ซึ่งแบ่งแปลงสัมปทานในการสำรวจและขุดเจาะก๊าซธรรมชาติทั้งบนบกและในทะเล เพื่อให้บริษัทต่าง ๆ มายื่นขอสัมปทาน โดยทั่วไปจะแบ่งแปลงตามแนวเส้นรุ้งและเส้นแวง

สำหรับแหล่งก๊าซธรรมชาตินอกชายฝั่งของพม่า ที่สำคัญ ได้แก่

- แหล่ง Yadana เป็นแหล่งก๊าซธรรมชาตินอกชายฝั่งที่ใหญ่ที่สุดของพม่า ครอบคลุมพื้นที่ราว 26,140 ตารางกิโลเมตร ในอ่าวเมาะตะมะ อยู่ห่างจากเมืองทวาย (เมืองหลวงของเขตตะนาวศรี) ไปทางตอนใต้ราว 60 กิโลเมตร และห่างจากชายแดนด้านตะวันตกของไทยราว 409 กิโลเมตร แหล่ง Yadana ประกอบด้วยแหล่งก๊าซธรรมชาติ 2 Block คือ Block M-5 และ M-6 โดยมีปริมาณก๊าซธรรมชาติสำรองรวมมากกว่า 150 พันล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งคาดว่า จะสามารถขุดเจาะมาใช้กันได้จนถึง 30 ปี และมีกำลังการผลิตก๊าซธรรมชาติเฉลี่ยจากแหล่งนี้ราว 17.5-18.4 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน ทั้งนี้ การขุดเจาะก๊าซธรรมชาติในแหล่งนี้เป็นโครงการร่วมทุนระหว่าง Myanmar Oil and Gas Enterprise (MOGE)² ของพม่า กับบริษัทต่างชาติหลายแห่ง ในสัดส่วน 15% : 85% บริษัทต่างชาติประกอบด้วย บริษัท Total ของฝรั่งเศส 31.24% บริษัทในเครือของ Unocal ของสหรัฐฯ 28.26% และบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม (PTTEP) ของไทย 25.5%
- แหล่ง Yetagan เป็นแหล่งก๊าซธรรมชาตินอกชายฝั่งของพม่าที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจาก แหล่ง Yadana ครอบคลุมพื้นที่ราว 24,130 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในอ่าวเมาะตะมะ ประกอบด้วยแหล่งก๊าซธรรมชาติ 3 Block คือ Block M-12 M-13 และ M-14 โดยมีปริมาณก๊าซธรรมชาติสำรองรวมราว 90.6 พันล้านลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้ การขุดเจาะก๊าซธรรมชาติในแหล่งนี้เป็นโครงการร่วมทุนระหว่าง MOGE ของพม่า กับบริษัทต่างชาติหลายแห่ง ในสัดส่วน 20.5% : 79.5% บริษัทต่างชาติประกอบด้วย บริษัท Petronas Carigali Myanmar Inc. ของมาเลเซีย 40.9% บริษัท Nippon Oil Exploration (Myanmar) Limited 19.3% และบริษัท PTTEP ของไทย 19.3%

นอกจากนี้ พม่ายังมีแหล่งก๊าซธรรมชาตินอกชายฝั่งอีกหลายแหล่ง เช่น แหล่ง Badamyar-1 หรือ BDM-1 (อยู่ใกล้กับแหล่ง Yadana) แหล่ง Sein (อยู่ห่างจากแหล่ง Yadana ไปทางตอนใต้ราว 10 กิโลเมตร) แหล่ง Shwe Phyu (อยู่บริเวณนอกชายฝั่งอ่าวเบงกอล) ซึ่งในแหล่งสุดท้ายคาดว่าจะมีปริมาณก๊าซธรรมชาติสำรองราว 81.5-100.8 พันล้าน ลูกบาศก์เมตร โดยรัฐบาลพม่ามีแผนจะขายก๊าซธรรมชาติจากแหล่งนี้ให้แก่อินเดียและจีน

➤ **แหล่งก๊าซธรรมชาติบนฝั่ง** ปัจจุบันพม่ามีแหล่งก๊าซธรรมชาติบนฝั่งที่สำคัญ 14 แห่ง (ได้แก่ Hukuang Basin, Chindwin Basin, Shwebo-Monywa Basin, Central Basin, Pyay Embayment, Ayeyarwady Delta Basin, Bago Yoma Basin, Sittuang Vally Basin, Mepale Basin, Mawlamyine Basin, Namyau Basin, Hsipaw-Lashio Basin, Kalaw Basin และ Rakhine Coastal Basin) โดยแหล่งก๊าซธรรมชาติบนฝั่ง 3 ใน 14 แห่งนี้ คือ *Central Basin, Pyay Embayment และ Ayeyarwady Delta Basin* เป็นแหล่งที่ได้มีการสำรวจปริมาณ ก๊าซธรรมชาติเสร็จแล้ว รวมทั้งได้เริ่มนำก๊าซธรรมชาติขึ้นมาใช้ประโยชน์บางส่วนแล้ว ส่วนอีก 11 แห่ง ที่เหลือ ยังอยู่ระหว่าง การสำรวจและขุดเจาะ

² Myanmar Oil and Gas Enterprise หรือ MOGE เป็นบริษัทซึ่งรัฐบาลพม่าถือหุ้น 100% และเป็นผู้ผูกขาดการค้าเงินตราสกุลจัตตาสหกรรม ก๊าซธรรมชาติและน้ำมันของพม่าทั้งหมด

เป็นที่น่าสังเกตว่า ปัจจุบันรัฐบาลพม่ายังคงอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าร่วมลงทุนในโครงการสำรวจและขุดเจาะแหล่งก๊าซธรรมชาติบริเวณนอกชายฝั่งได้ เนื่องจากคาดว่าบริเวณดังกล่าวมีปริมาณก๊าซธรรมชาติที่ยังไม่ได้รับการสำรวจจำนวนมาก อีกทั้งการสำรวจและขุดเจาะบริเวณนอกชายฝั่งมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ประกอบกับพม่ายังต้องการเรียนรู้และรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูงจากผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศในอุตสาหกรรมนี้อีกมาก อย่างไรก็ตาม สำหรับการลงทุนเพื่อสำรวจแหล่งก๊าซธรรมชาติบนฝั่งนั้น นับตั้งแต่เดือนมีนาคม 2548 ที่ผ่านมา รัฐบาลพม่าได้ประกาศไม่ให้นักลงทุนต่างชาติเข้าร่วมลงทุนอีกต่อไป โดยรัฐบาลพม่าจะเป็นผู้ดำเนินการสำรวจและขุดเจาะแต่เพียงผู้เดียว

โปรดติดตามเรื่อง “เครือข่ายท่อส่งก๊าซของพม่า” ในตอนต่อไป ซึ่งมีกำหนดจะเผยแพร่ในวันที่ 15 มีนาคม 2549

ส่วนเศรษฐกิจต่างประเทศ ฝ่ายวิชาการ
กุมภาพันธ์ 2549